

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת כתובות

דפים עז - פב, פרשת אחרי מות - קדושים תשע"ה

דרך ישרה תמצית הדף

דף עז

- *כפיה במומין גדולים ובלא ילדה. *בעלי ראתן. הדרן!
- א. איש שיש לו מומין גדולים כגון נסמית עינו לרשב"ג כופין להוציא ולחכמים לא, ופליגי אמוראי האם מוציא דווקא בנולדו או גם בהיו שסברה שיכולה לקבל. ואלו כופין לכו"ע 1. מוכה שחין, ולא מהני שתקבל עליה מפני שממקתו. 2. בעל פוליוס, וזהו בעל ריח מחוטמו או מהפה. 3. מקמץ, בורסי או צואת כלבים. 4. מצרף נחושת, ממוציאו באדמה או שעושה דודים. 5. בורסי, ומומין אלו בין היו כשנישאו ובין שנולדו לאחר מכן, ובהתנה לר"מ יכולה לחזור ולחכמים מקבלת בעל כרחיה.
- ב. בלא ילדה עשר שנים פליגי האם כופין אותו להוציא, ומפרשינן מה המשנה הביאה 1. למ"ד אין כופין על פו"ר, דרבנן ולא דאורייתא. 2. למ"ד דכופין להו"א זהו במילי ודחי דאינו כפיה. 3. תני רק מה שאם אמרה שמסכימה שבקינן, ודחי ממוכה שחין. 4. למסקנא תני רק היכן שמועיל לדור עמו בהסכמתה וע"פ עדים, משא"כ פו"ר.
- ג. בעלי ראתן 1. איכא כ"ד סוגי שחין וכולן תשמיש קשה להם, וראתן קשה מכולן. 2. נגרם בגלל ששניהם הקיזו אכלו ושמשו. 3. הסימנים, דולף ריר מהפה והנחירים ובאים עליו זבובים. 4. רפואתו בישול מים עם סמנים כדי לרפות את הגולגולת וקורעה בתוך ביתא דשישא ונוטל את השרץ ושורפו. 5. החכמים נזהרו מזבוביהם וכן מהרוח והאהל וביצים מהמבוי. 6. רבי יהושע בן לוי נכרך בהם ועסק בתורה ולכן כשעמד להפטר מלאך המות עשה לו רצונו ונכנס לגן עדן ונשבע שלא יצא ובגלל שמעולם לא נשאל על שבועתו נשאר שם בחייו, ור"ח בר פפא קיבל ממלאך המות שהות של שלושים יום לחזור על תלמודו ועל אף שקיים את כל התורה לא זכה לכך מפני שלא נכרך בבעלי ראתן ואפ"ה עמודא דנורא הפסיק בלוייתו. 7. אין בעלי ראתן בבבל כיון שאוכלין תרדין ושותין שכר, וכן בגלל זה אין מצורעין בבבל.

הדכן עלך - פרק המדיכ

פרק שמיני - האשה שנפלו

דף עח עט

*ירושה לאשה זמן הנפילה ודינם.

- א. דיני נכסים שנפלו לאשה בירושה זמן הנפילה 1. עד שלא תתארס ונתארסה, לכו"ע מוכרת ונותנת

וקיים, ולרבותינו הבעל מוציא מהלקוחות. 2. נפלו משנתארסה, לב"ש תמכור ולב"ה לא תמכור דהוי ספק אם יזכה בה ולכו"ע אם מכרה קיים, ולרבי יהודה אהא אמרו לר"ג הואיל וזכה באשה לא יזכה בנכסים, ויהא מכרה בטל כמו בנשואה, ואמר על החדשים אנו בושים או שענה דבארסה אינו זכאי במעשי ידיה. 3. משנישאת לכו"ע הבעל מוציא מהלקוחות. 4. עד שלא נישאת ונשאת לר"ג קיים ופליגי אי הוי לכתחילה או בדיעבד, ולר"ח בן עקיבא אהא אמרו לר"ג שיזכה בנכסים כמו שזכה באשה. 5. לר"ש בנכסים ידועים לבעל בטל ושאינם ידועים קיים והיינו מקרקעי או שנפלו במדה"י, ולכן אשה שרוצה להבריא נכסיה מבעלה יכולה לכתוב שטר מתנה, ולחכמים במקצת נכסים עליה לכתוב בו מהיום ולכשארצה דאפילו במקום בתה נפשה עדיפא ליה.

ג. מה עושים בירושה שנפלה לאשה 1. כספים או פירות תלושין, קונה בהם קרקע והגוף שלה והבעל אוכל פירות, ומה שגזעו מחליף הוי פירא ובאינו מחליף הוי ארעא. 2. פירות מחוברין, לר"מ מה שלא גדל ברשותו הוי קרן, לרבנן נחשבים שלו, ולר"ש מחוברין בכניסתה שלו וביציאתה שלה ותלושין בכניסתה שלה וביציאתה שלו, ואיכא בינייהו מחוברין בשעת יציאה דלר"ש הווי שלה. 3. עבדים או גפנים זקנים, לת"ק ילקח בהן קרקע ויאכל פירות ולרשב"ג הוי שבח בית אביה, ופליגי להו"א בשדה שלה אבל באינו שלה לכו"ע תמכור כיון דכליא קרנא ודחי מעבדים, ולמסקנא פליגי באינה שלה אבל בשלה לכו"ע לא תמכור. 4. ולד בהמת מלוג שייך לבעל דאיכא עורה, ולד שפחת מלוג לחכמים לאשה ולחנניא לבעל דלא חייש למיתה וכן הלכה, והגונב ולד בהמת מלוג לכו"ע משלם כפל לאשה דהוי פירא דפירא. 5. הדברים שהבעל אוכל עד שתכלה הקרן: עז לחלבה, רחל לגיזתה, תרנגולת לביצתה, דקל לפירותיו, גלימא מלח וחול, ופיר של גפרית לר"מ הוי קרן.

פ דף פ

*הוצאות נכסי אשתו וזכות הבעל.

א. הוצאות הוצאות על נכסי אשתו 1. אם אכל אפילו קמעא אין לו יותר, והשיעור אם אכל בדרך כבוד אפילו גרוגרת ובעי בחובצא, ובאכל שלא בדרך כבוד פליגי אם חשיב בשווי איסר או דינר, ולרבי יהודה אף חבילי זמורות נחשב לאכילה. 2. מי שנשא קטנה שיכולה למאן בו תקנו שיהא כמוציא הוצאות על נכסי אחר ששמין לו כאריס, כיון שדואג שמא תמאן ויפסיד. 3. הוציא ולא אכל ישבע כמה הוציא ויטול, וה"ה אם אכל מהקרן ולא מהפירות. ואמרינן דה"מ שיש שבח כנגד הוצאה וזהו להו"א בכדי ליטול ההוצאה ללא שבועה ודחי דשייכא להערים, ולמסקנא ליטול הוצאה שיעור שבח ולעולם בשבועה. 4. בעל שהוציא שש מאות זוז בכדי להביא ירושה של ארבע מאות ואכל זוז להו"א הפסיד את כל הוצאתו ולמסקנא נחשב לקרנא ולכן ישבע כמה הוציא ויטול. ג. זכות הבעל בנכסי אשתו 1. בעי בבעל שהוריד אריסים האם ירדו על דעת הבעל ואם הסתלק יפסידו או שירדו ע"ד הקרקע דארעא לאריסי קיימא, ואמרינן דלא הוי כיורד לשדה חבירו דשמין לו כיון דהכא איכא בעל דטרח, ופשטינן דתלוי האם הבעל יכול לעבוד בשדה בעצמו. 2. בעל שמכר קרקע לפירות פליגי האם חל, ולהלכה לא עשה כלום לאביי דחיישינן שמא תכסיף ולרבא משום רווח ביתא, ונפ"מ קרקע קרובה לעיר, בעל אריס, זווי ועביד בהו עיסקא.

פ דף פא פב

*כתובת יבמה. *הנכסים מהמת ליבם. הדרן!

א. כתובת שומרת יבם 1. נפלו לה נכסים לכו"ע מוכרת וקיים, ובמתה לב"ש יורשי הבעל והאב

חולקים בנכסיה וכתובתה ולב"ה נכסים בחזקתן. 2. אחרי שהתייבמה כתובתה ובמתה לב"ש על נכסי האח שמת, והיא כאשתו לכל דבר שמתגרשת בגט ולא בחליצה, ואז יכול למכור בנכסי האח ואח"כ להחזירה וגם אז כתובתה על נכסי בעלה הראשון. 3. אם האח שמת הניח מעות יקח בהם קרקע והגוף שלה לכתובתה והיבם אוכל פירות, ובהניח פירות תלושין לר"מ יקח קרקע ולרבנן כל הקודם זכה, ופירות מחוברין לר"מ שווי הפירות כקרן ולרבנן שלו. 4. כל הנכסים שירש מהאח משועבדים לכתובתה ואינו יכול לומר כתובתך מונחת על השלחן, וכן באשתו שבתחילה לא ייחדו כלום ואח"כ הניחו בבית אביה או בבית חמיה וכאשר כעס אמר טלי כתובתך וצאי עד שתקנו שכל נכסיו אחראין לכתובתה. 5. שומרת יבם שמתה יורשי הבעל חייבים בכתובתה שהם יורשי כתובתה, ובעי למימר שהיבם יאמר שירש את הכתובה מאחיו המת אבל פטור מלקבור כיון שלא ניתנה כתובה להגבות מחיים, ודחי דב"ש דאית להו מדרש כתובה גבי ספק סוטה דשטר העומד להגבות כגבוי דמי וכן בגלל הזיקה קרינן בה לכשתנשאי לאחר.

ג. חלוקת הנכסים מהיבם לאחיו 1. היבם בפומבדיתא אמר לאחיו שיחלוק עמו, דעת רב יוסף שהמכר לא חל הואיל וחכמים אסרו ואביי מיייתי מאשה שמכרה דקיים, ומייתי ממי שמת והיה חייב כסף לאחיו מוציאים מהיבם ואמרין שזו אינה משנה דלא אמרין בכתובה תרי חומרי גם שמטלטלין משתעבדי וגם שעבודא דרבי נתן. 2. במתא מחסיא אמר שיחלק מעכשיו, ומהני רק אם אמר קני כמו המושך פרה בכדי שתהא קנויה לאחר שלושים יום דמהני אפילו אם עומדת באגם. 3. להלכה חילק ואח"כ יבם וכ"ש יבם ואח"כ חילק לא עשה כלום.

הדרן עלך פרק שמיני – האשה שנפלו

שאלות לחזרה ושינון

(5) ב. מה עושים בירושה שנפלה לאשה (5) דף פ א. המוציא הוצאות על נכסי אשתו (4) ב. זכות הבעל בנכסי אשתו (2) דף פא – פב א. כתובת שומרת יבם (5) ב. חלוקת הנכסים מהיבם לאחיו (3) הדרן!	דף עז א. המח' בכפיה להוציא במומין ועל מה לכו"ע כופין (5) ב. המח' בכפיה להוציא בלא ילדה ומאי מייתי מתני' (4) ג. סוגיית בעלי ראתן (7) הדרן! פרק שמיני – האשה שנפלו דף עח – עט א. דיני נכסים שנפלו לאשה בירושה ומתי

הושלמה סדרת "דרך ישרה" על כל הש"ס! יצאו לאור בס"ד מסכתות:

מכות שבועות 	יבמות 	ברכות עם מחודדין בפ"ד.
עבודה זרה הוריות 	כתובות 	שבת מהדורה חדשה.
מחודדין בפ"ד 	נדרים 	עירובין
זבחים 	נזיר סוטה 	פסחים
מנחות 	גיטין 	שקלים ר"ה
חולין 	קידושין - עם תורתך שעשועי, 	יומא
עם הקדמות ומושגים 	סימני הדרף, ותוספתא 	סוכה
בכורות 	בבא קמא 	ביצה תענית
ערכין-תמורה 	בבא מציעא 	מגילה-פורים עם מדרש,
כריתות-מעילה 	בבא בתרא א-ב 	תוספתא, ותמצית מחיר יין לרמ"א
נדה 	סנהדרין א-ב עם "יש סדר 	מו"ק חגיגה
	לגמרא" ותמצית כל המסכתא.	

ניתן להשיג: בטל' 054-8479220, ת.ד. 5053 בני ברק, yesodot100@gmail.com מחיר: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.	שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.	באהבת תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.
בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.	קיצור חודים מנוקד ומסודר.	איזוהי דרך ישרה - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.
עתים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.	קיצור אלשין רות	הקדמות ומושגים - סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.
	קיצור אלשין אסתר	
	קיצור אלשין איכה בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.	

ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~133~

המערכת